

Leilighed til gennem Pragis at fortolke disse Bestemmelser i Grundloven. Den røde Traad, der gaar igjennem Alt, hvad der her siden 1849 indtil Dato er flet baade fra Grundlovens Givers og senere fra Rigsdagens og fra Regjeringens Side, er den, at Intet, der paa nogen Maade vedrører Statshus-holdningen, kan ske uden i Følge Rigsdagens Samtykke. Den Gang det nemlig viste sig, for at tegne det mest iøjensaldende Exempel, at Finansloven ikke kunde være udtømmende, hvad man naturligvis var gaaet ud fra, da man gav Grundloven, og det altsaa var nødvendigt senere at gjøre Tilføielser til Finansloven, hvad Bei gif man saa? Man gif ikke den Bei at lade Administrationen foreløbig afgjøre Sagen ved egen Myndighed med Ansvar for Rigsretten, men man gif den Bei at søie et Tillæg til Finansloven ved Tillægsbevillingsloven. Dette blev først slaaet fast gennem Pragis og senere hævdet gennem Forsætningen af 1866 ved en udtryffeligt Tilføielse. Det er den korrekte, konsekvente Hævdelse af den Grundsetning, der gaar igjennem hele Finansbehandling, at den skal ske ved Rigsdagens Samtykke. Og da det viste sig, at det var umuligt at blive færdig med Finansloven inden 1ste April, inden det gamle Finansaar udløb, gif man, for at bøde paa dette, ikke den Bei at give Administrationen en foreløbig Frihed, ikke den Bei at lade Ministeriet handle paa sit Ansvar, men man fordrede igjen Rigsdagens udtryffelige Samtykke ved midlertidige Finanslove. Og da det viste sig, at Budgettet paa mange Punkter var utilstrækkeligt, selv om det med Hensyn til det Indhold, det havde optaget, havde været udtømmende, gif man ikke den Bei, som laa nær, nemlig at lade Regjeringen handle paa eget Ansvar med Ansvar for Rigsretten, men man fastholdt, at Regjeringen skulde handle paa eget Ansvar, men med Ansvar for Rigsdagen, idet man gjorde en saadan Anvendelse af Statens Midler afhængig af Rigsdagens efterfølgende, udtryffelige Samtykke, det vil sige, man lod Regjeringen handle paa forventet Tillægsbevilling. Det er saaledes klart, at ikke blot i 1849 ved Fastsettelsen af almindelige Regler, men helt igjennem, hver Gang der har været Leilighed til at udvide eller fortolke Bestemmelserne i § 49 vedrørende Finansloven, da er paa hele dette Omraade den Grundsetning bestemt og strengt fastholdt: Ingen Udgift, ingen Indtægt eller Anvendelse af Statens Midler uden ved Rigsdagens Sa. Foruden Finansbehandling, foruden Finansadministrationen har Grundloven endnu inddraget Et under den lovgivende Magt eller i ethvert

Tilfælde under Rigsdagens Sa, gjort det afhængigt af Rigsdagens Sa, og det er Indtægternes Oprævning. Man gif altsaa i 1849 og senere i 1866 ikke blot til det, at man inddrog den hele Finansbehandling, den hele Statshusholdning under Rigsdagens lovgivende Myndighed og gjorde den afhængig af Rigsdagens Sa, men man gif saa vidt, at man endog saa krævede som Betingelse for, at Indtægtskilderne kunde blive ved at flyde, at Rigsdagens Sa var givet. Det er jo nemlig ikke blot selve Statte-normen, der ifølge vor Grundlov skal fastslaaes ved Lov, men Statteoprævningen, den allerbæstentligste og vigtigste Indtægtskilde, uden hvilken der slet ikke kan regjeres her i Landet, fordi de Indtægter, der ikke komme ind under de direkte eller indirekte Statter, ere fuldstændig utilstrækkelige til i Længden at styre Landet, — selve disse Indtægtskilders vedblivende Flyden er gjort afhængig af, at Finansloven er vedtagen, altsaa saaledes som Grundlovsudvalgets Ordfører, Krieger, udtrykte sig i 1849, af „Rigsdagens Votering“. Jeg tror derfor, at, dersom man vil karakterisere, med eet Ord betegne det Karakteristiske ved vor Forsætningsforandring i 1849, saa er det det, at den har gjort Kongemagten gennemgaaende afhængig af Rigsdagens Sa. Det er ikke blot paa Lovgivningens Omraade, det er ogsaa med Hensyn til hele Landets Styrelse, at Kongemagten er afmægtig, med mindre den har Rigsdagens Sa ved Siden af sig. Det Udtryk er ikke for strengt, ikke for stærkt: Kongemagten er i det Dieblit, den ikke har Rigsdagens Sa med, ligesaa afmægtig, som naar en Minister nægter Kongen sin Under-skrift, ja mere, thi Kongen har altid Ret til at fri sig fra en Minister, men ikke til at fri sig fra Rigsdagen. Ministeren er ikke Kongens Ligeberettigede, han er Kongen undergivet; men Repræsentationen er her i Landet gennem sit Veto en ligeberettiget Magt med Kongen. Naar jeg altsaa skulde betegne det Karakteristiske i vor Forsætning, saa er det dette, at ethvert Skridt her i Landet, enhver Magtudfoldelse for at være lovlig er betinget af tre Faktors Sa — ja, jeg kan sige to, Kongen og Rigsdagens; men Rigsdagen er jo i Følge vor Forsætning ikke nogen Enhed, den bestaar af to selvstændige, af hinanden uafhængige Thing. Der findes ikke i vor Forsætning Noget, der hedder Fællesafstemning, der findes intet Middel, hvorigjennem Thingene kunne tvinges til at fatte samstemmende Beslutninger; de to Rigsdagsafdelinger ere, og det med fuldt Forsæt, i 1866 saavel som i 1849, bevarede som selvstændige, af hinanden